

1997- ÖSYM- ÇIKMIŞ DİLBİLGİSİ SORULARI

1. Geçmişe sürekli özlem duymak, çağla beraber yürümek, geçmişe demir atmak olur. Bu da aydın kişiye yakışmaz. Benim yazılarımda geçmiş büyük ölçüde yer tutar; ama bu, hiçbir zaman yaşadığımız günlerden kopma, geçmişe sığınma anlamında değildir. Tersine, geçmişle günümüzü birleştirerek zenginleştirmedir. **Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Geçmişteki güzel günleri anmak
- B) Geçmişin güzelliklerini bugün görememek
- C) Geçmişin sınırları dışına çıkmamak
- D) Geçmişle günümüz arasında köprü kurmak
- E) Geçmişin, geleceği etkileyeceğini yadsımak

2. Konuştuğum dil kadar, Türkçem kadar güzelsin. Bu cümlede "konuştuğum dil kadar" sözü, kendinden sonra gelen "Türkçem kadar" sözünü açıklamaktadır.

Benzer bir açıklayıcı söz, aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Su sorunla ilgili araştırma raporlarını, gazete ve dergileri okudum.
- B) Söz vermişti, öteki toplantıya hazırlıklı olarak gelecek, tartışmalara kendisi de katılacaktı.
- C) Bir mart günüydü, hava soğuktu, karla karışık yağmur yağıyordu.
- D) İlk tayinim doğup büyüdüğüm yöreye, Çukurova'ya çıkmıştı.
- E) Bayramlarda bandonun başına geçer, törenlere, etkinliklere canlılık katardı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, parantezle () belirtilen yere iki nokta (:) konulmalıdır?

- A) Öykülerinde gerçeğe önem veriyor () Kişileri seçerken de bu özelliğini koruyor.
- B) Onun öykülerinde boşu boşuna yazılmış tek bir cümle bile yok () Her cümle yerli yerinde.
- C) Benim için, öykü yazmak çok sıkıntılı bir iş () Karşılığında hiçbir şey vermiyor kişiye.
- D) Bir öyküde bulunması gereken iki özellik vardır () İyi bir kurgu, güçlü bir dil.
- E) Öykülerini aceleye getirmemiş () Yeterince beklemiş, kıvamına gelince okuyucuya sunmuş.

4. (I) Güzel bir gün; ışıklı, ılık. (II) Her canlının yaşama isteğiyle, dopdolu olduğu bir gün. (III) Çiçekler henüz açmamış, ağaçlar yapraksız. (IV) İncecik dallar, nasıl da tatlı tatlı sallanıyor rüzgârda. (V) İnsanlar hızlı hızlı yürüyor, koşuyor yetişmek ister gibi bir yere.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde virgül (,) yerinde kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Arkadaşım önerilerimi kabul etti.
- B) Öyle bir şey söylemediğine yemin etti.
- C) Dükkânını başkasına devir etti.
- D) Konuklarını biraz önce yolcu etti.
- E) Bu haber onu memnun etti.

6. (I) Evimin balkonundan arka bahçelere bakarak sonbaharı günü gününe izliyorum. (II) Sonbahar bu yıl bana her zamankinden daha yakın geliyor. (III) Ama yine de yazın üzerimdeki etkilerinden bir türlü sıyrılamıyorum. (IV) Sanki avucumdan birden bire kayıp gitti yaz. (V) Adalar Denizi'nin bol yıldızlı gecelerinin tadına varamadan sonbahar geliverdi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yazarın duygularına yer verilmemiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişinin kendisine yönelik eleştirisi daha ağır basmaktadır?

- A) O yıllarda İstanbul'a göçenlerin sayısı arttıkça kenti sıkıcı bulur, oradan kaçıp kurtulmanın yollarını arardım.
- B) O yaşlarda, kadınla erkeği karşı karşıya getiren filmleri daha çok severdim.
- C) Sinema salonunun loşluğunda koltuğa gömüldüm mü günlük sıkıntılarımdan sıyrılır, hayallere daldım.
- D) Bugün artık hoşlanmadığım kaçma kovalama eylemleri üzerine kurulu romanları, o günlerde severek okurdum.
- E) O zamanlar, içinde bulunduğum koşulları değerlendiremediğim için çok yakınımda olan mutluluğu göremez, onu çok uzaklarda arardım.

8. (I) Halka ulaşmamız, operanın halka seslenen bir sanat olduğunu anlatmamız gerekiyor. (II) Bu da büyük ölçüde halkla daha yakından iletişim kurmamıza bağlıdır. (III) Bu amaçla gelecek yıl bir yarışma düzenlemeyi ve sahnelenmeye değer görülen eserleri sahnelemeyi düşünüyorum. (IV) Eğer katılım sağlanırsa, bu tür yarışmaları ileride daha da çeşitlendirip zenginleştirerek sürdürmek istiyorum. (V) Bu tür etkinlikler Türk seyircisini, yavaş yavaş da olsa, operaya yaklaştıracak, ona operayı sevdirecektir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir tasarıdan söz edilmektedir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV. D) III. ve V. E) IV. ve V.

9. (I) Sanatçı, çağdaşı sanatçılardan herhangi birinin izinde yürümekten olabildiğince kaçınıyor. (II) O, sözcüğün gerçek anlamıyla, kendine özgü olmak istiyor. (III) Çalışmalarında biçim ve öz yönünden olabildiğince özgür bir tutum sürdürüyor. (IV) Sıradan sanatseverlerin kolayca tadına varamayacağı, değişik yorumlara açık ürünler ortaya koyuyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV. D) II. ve IV. E) III. ve IV.

10. Yazar, yapıtlarında dünyayı kendi algıladığı biçimde değil, yarattığı kişilerin gördüğü biçimde anlatma yolunu seçiyor.

Bu cümle aşağıdakilerden hangisine anlamca en yakındır?

- A) Yazar, ele aldığı konuları gözlemci ve gerçekçi bir tutumla işler.
- B) Yazar, olayları ve durumları roman kişilerinin bakış açısıyla görüp yansıtır.
- C) Yazar, insanları, insanın doğal ve toplumsal çevresi içinde ele alır.
- D) Yazar, gerçek hayattan seçtiği kahramanları romanın akışına göre yeniden biçimlendirir.
- E) Yazar, insanların iç dünyasına değil, dış dünyasına ayna tutar.

11. Yeni bir roman yazacağım zaman duraksarım; çünkü bu romanda, üslubun ve konuya bakış açısının daha önce yazdıklarımdan farklı nitelikler taşıması gerektiğini düşünürüm. **Bu sözleri söyleyen bir romancıdan aşağıdakilerden hangisi beklenir?**

- A) Kendinden önce hiçbir romancının işlemediği özgün konuları seçmesi
- B) Konuyla anlatım biçimi arasındaki ilişkiyi göz önünde bulundurması
- C) Bir romanın sanatsal değerini belirlemede, konunun önemli bir etken olduğuna inanması
- D) Sanatta kalıcılığın, alışılmış yöntemlerin dışına çıkmakla sağlanacağına inanması
- E) Her romanında konuyu, değişik bir yaklaşım ve anlatımla işlemek istemesi

12. (I) Kişi, karşısında duran bir ağaca baktı mı, yanındakilerin de onu kendisi gibi gördüğünü sanır. (II) Oysa iş, hiç de öyle değildir. (III) Çünkü her kişi, baktığı nesne ya da varlıkta farklı şeyler görür, farklı şeyler algılar. (IV) Aynı doğa parçası karşısında ressamların yaptığı resimlerde hiçbir benzerlik bulunmaması bundandır. (V) Bu, aynı konuyu, aynı temayı işleyen iki romancı, iki şair için de böyledir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce, numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13. (I) Eleştirmeni öteki yazarlardan ayıran en önemli nokta, eleştirmenin konusunu yaşamdan değil, yazından seçmesidir. (II) Çünkü eleştirmenin temel işlevi, okuyucuların yazınsal ürünleri daha iyi anlayıp değerlendirmelerini sağlamaktır. (III) Bu yüzden, okuyucuyu göz önünde bulundurma eleştirmen için bir zorunluluktur. (IV) Eleştirmenin düşüncelerini olabildiğince somut ve yalın biçimde dile getirmesi gerekir. (V) “Yalınlıkla” kastedilen, düşüncelerin akıcı, kolay anlaşılır cümlelerle dile getirilmesinin yanında bunların birbirleriyle olan bağlantılarıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde, eleştirmenin yapıtla okuyucu arasında köprü oluşturma görevinden söz edilmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. (I) Aydın kesimi, tiyatro sanatına, bu sanatın değerine, sorumluluklarına karşı duyarlıdır. (II) Tiyatro seyircisinin çoğunluğu ise tiyatro sevgisini yalnızca bir alışkanlık olarak sürdürmektedir. (III) Bu sanatı oluşturan dil, sahne, ışık ve müzik gibi öğeler konusunda fazla bilgisi yoktur. (IV) Onun için, seyirciye her zaman daha iyisini, daha doğrusunu, daha güzelini götürmek, tiyatro sevgisini ince bir beğeniyle donatmak, düşünceyle yağurmak gerekir. (V) Bu da ancak tiyatro sanatçılarının, bu sanatçıları yetiştirenlerin, inançlı ve sürekli çabalarıyla gerçekleşir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilenler, tiyatro sanatıyla uğraşanlar için bir “görev” olarak nitelendirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. (I) Orhan Veli, şiirimizde yüzyıllardır egemen olan romantizmi yıkmıştır. (II) Somut ve belirgin bir insan sevgisini sanatımıza getirmiştir. (III) Şiirimizde alaysama ve gülümsemeye dayalı bir anlatımın ilk büyük temsilcisidir. (IV) Ancak, bu yenilikçi şair, “Yeni bir şiir nasıl olmalı?” düşüncesinin değil, “Eski şiir ne değildi?” düşüncesinin çevresinde dolaşmaya başladığı için kendini sınırlamıştır. (V) Bu da onun tam anlamıyla özgür olmasını daha ilk adımda engellemiştir. (VI) Bu yüzden, yeni bir akımın gizli, el değmedik olanaklarını kullanmaya pek fırsat bulamamıştır.

Bu parçada Orhan Veli’nin şiirlerini yazarken istediği gibi davranamayışının nedeni numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. (I) Konu “kitap” oldu mu herkes bir şeyler söylüyor. (II) Bana ters gelen bir görüş ise bugünlerde oldukça yaygın. (III) O da şu: Kitap konusunda yetişkin ve çocuk ayrımı yapılamaz. (IV) Çünkü iyi bir çocuk kitabı, mutlaka yetişkinlere de seslenir. (V) Bu düşüncenin doğruluğuna inanmıyorum. (VI) Nedeni de şu: Çocukların severek okuyacakları nitelikli bir kitap, yetişkinlere pek bir şey söylemeyebilir ya da yetişkinlerin severek okuyacağı bir kitap, çocukları hiç de heyecanlandırmayabilir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri, “çocuklarla yetişkinlerin aynı kitaplardan hoşlanmayacağı” düşüncesine ters düşmektedir?

- A) I. ve III. B) I. ve IV. C) I. ve VI. D) III. ve IV. E) IV. ve VI.

17. (I)Çağdaş sinemanın (II)ünlü örneklerinden birini dün gece televizyonda izlerken (III)korkulu (IV)dakikalar (V)yaşadım.

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerin hangisinde birden çok yapım eki vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. Öğrenciyi, düşünmeye ve yaratıcı olmaya yöneltten ve herhangi bir konu üzerinde eleştiri yapmasını sağlayan bir anlayış, eğitim sistemimize henüz yerleşmedi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Dolaylı tümlecin cümlelerin başında kullanılmamasından
- B) Öznenin birden fazla sözcükten oluşmasından
- C) Gereksiz yere bağlaç kullanılmasından
- D) Tamlayan eksikliğinden
- E) Gereksiz yere zarf tümleci kullanılmasından

19. Muğla yöresindeki çıkan yangınlardan geriye, çırılçıplak ve simsiyah dağlar, tepeler kaldı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Çoğul ekinin gereksiz kullanılmasından
- B) İlgi ekinin gereksiz kuşanılmasından
- C) Bağlacın yanlış yerde kullanılmasından
- D) Yüklem şimdiki zaman yerine geçmiş zamanda kullanılmasından
- E) Özne ile yüklem arasında uyumsuzluk bulunmasından

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Dürüst biri olduğundan dün de bugün de kuşkuya düşmüyorum.
- B) Hukukçu olmadığımın, işin bu yönünü sizinle tartışmam.
- C) Bu konuda bir araştırma yapılmasını, hazırlanacak raporun ilgili kuruluşlara gönderilmesini istedim.
- D) Ben, öyle olduğunu düşünüyor, öyle olduğuna inanıyorum.
- E) Anımsanacağı gibi, bir yıldan beri bu konuda yazılar yazıyor, ilgilileri uyarıyorum.

21. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Sorunlara, onun daha nesnel bir tavırla yaklaşacağını ve çözüm getireceğini umuyordum.
- B) Son günlerde tanık olduğum bazı olaylar, onunla ilgili görüşlerimin değişmesine yol açtı.
- C) Amaçlarına ulaşabilmek için her türlü engeli aşmaya çalışan bu gençlere imreniyorum.
- D) Araştırmamı istediğim yönde sürdürebilmem için öncelikle, yararlanacağım kaynakları saptmalıyım.
- E) Bu soru ben ve benim gibi sınava girmiş olan birçok kişinin kafasını karıştırdı.

22. Aşağıdaki ikili dizelerden hangisi bitmemiş bir cümle durumundadır?

- A) Gecenin koyu karanlığında
Rüzgârda sokak kokusu
- B) Çiçek açmayı deniyordu
Bahçemizde erik ağacı
- C) Uğraşma boşuna şiir yazamazsın
Bu kadar maviyken gökyüzü
- D) Bana bu kadar açık söylemedi
Güzel olduğunu yaşamamın
- E) Gökyüzünün maviliğine akarak
Savruldu sonsuza ışık hızım

23. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, bir belgisiz zamir nesne görevindedir?

- A) Bazen günlerimi resim yaparak geçiriyorum.
- B) Çoğu zaman onu otobüs durağında görüyorum.
- C) Kimi arkadaşlar çayı sever ama ben kahveyi yeğlerim.
- D) Bana, bir gün uğrasın, diye haber bırakmış.
- E) Bunların hepsini geçen gün ben aldım.

24. Kişiyi, içinde yaşadığı toplumun değer yargılan biçimlendirir. Bu cümlelerin öğeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Özne – dolaylı tümleş – yüklem
- B) Nesne – özne – yüklem
- C) Nesne – dolaylı tümleş – yüklem
- D) Dolaylı tümleş – özne – yüklem
- E) Özne – zarf tümleci – yüklem

25. (I) Köşedeki masaya oturdu, (II) Eldivenlerini çıkarıp yanına koydu. (III) Usulca çantasını açtı. (IV) Küçük el aynasını çıkardı. (V) Yüzünü uzun uzun inceledi.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi geçişsiz bir fiildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

26. (I) Bu kitap, sanat yaşamımın değişik dönemlerinden seçilmiş ürünlerden oluşuyor. (II) Ağırlık, 1970'lerden önce yazdığım şiirlerde. (III) Son beş yılda dergilerde birçok şiir yayımladım, ancak bu şiirleri kitaba almadım. (IV) Anılarımda da belirttiğim gibi, bunlar kendimle uzun bir hesaplaşmadan sonra oluşan şiirler. (V) Dolayısıyla beni bütün yönlerimle okurlarıma tanıttacaktır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

27. (I) Bir sanatçı önce kullanacağı malzemeyi seçer. (II) Sonra da bu malzemedeki estetik dışı öğeleri ayıklar. (III) O da tasarladıklarını dil aracılığıyla kısa ve öz olarak anlatır. (IV) Şairin malzemesi de dildir. (V) Örneğin, bir yontucu, mermeri fazlalıklarından arındırarak yapıtını ortaya çıkarır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturabilmek için, cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV. D) III. ve V. E) IV. ve V.

28. İlk olarak 1885 yılında yayımlanan bu kitap, yayımlandığı dönemin yasaklarından birine karşı çıkan, döneminin özellikleri açısından değerlendirildiğinde her bakımdan modern bir roman. Böylesine olgun ve şaşırtıcı bir romanın yüz yıl önce yazılıp yayımlanmış olması, romanımız açısından önemli bir gelişme. Ayrıca romanın daha önemli bir özelliği var: Çok rahat ve kolay okunabilirliği. Sanki bugün yazılmış gibi ...

Düşüncenin akışına göre, parçanın son cümlesi aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanabilir?

- A) akıcı, anlaşılır bir dile sahip.
- B) günümüzün birçok sorununa değiniyor.
- C) gelecek kuşaklara örnek olabilecek nitelikte.
- D) geçmiş yüzyılın değerlendirmesini içeriyor.
- E) yaratıcısının yaratma gücünü kanıtlıyor.

29. Kıyılar çoktan doldu. Şimdi de dağların yamaçları hızla betonlaşıyor. En temiz renk olduğundan kuşku duyulmayan beyaz, çamlıkları, zeytinlikleri kirletiyor kimi zaman. Bu olumsuz gidişe insanlar değil ama doğa, olanca güzelliğiyle direniyor. İşte akşam oluyor, işte güller, menekşeler açıyor denizde.

Bu parçada hangi sorun vurgulanmaktadır?

- A) Doğanın kendini yenilemedeki yetersizliği
- B) İnsanların, doğal güzelliklerin ayırımına, tadına varamaması
- C) Doğal güzelliklerin insanları eskisi kadar etkilememesi
- D) Çamlık ve zeytinliklere ihtiyaç duyulmaması
- E) Plansız yapılaşmanın çevreyi çirkinleştirilmesi

30. Yaşar Kemal, yaşadığını, gözlemlediğini yansıtan, topluma ayna tutan bir yazar sayılmaz. Gözlemlediklerinden, bildiklerinden, hayal gücüyle yeni bir roman dünyası yaratan sanatçılardandır. Bu yönüyle çarpıcı karakterleri; boyutları, olağanı ve sıradanı aşan olayları; efsaneler ve düşlerle iç içe geçmiş bir gerçekliği içeren yapıtlar vermiştir. Ama onun gücü bir yandan da dilinden, dilindeki şiirsellikten gelir. Şiirselliğin besleyip geliştirdiği bir Çukurova dünyası katmıştır edebiyatımıza.

Bu parçada yazarın özellikle hangi niteliği üzerinde durulmaktadır?

- A) Kahramanlarının olağanüstü nitelikler taşıması
- B) Gözlem yeteneğinin güçlü olması
- C) Gördüklerini, yeniden biçimlendirerek etkili bir söyleyişle dile getirmesi
- D) Konularını, gerçeküstü olaylarla renklendirip zenginleştirilmesi
- E) İçinde yaşadığı, bildiği ve tanıdığı yöreni anlatması

31. Benim çocukluk anılarım daha çok annemle ilgilidir. Babam eve akşamları gelen, biraz yabancı, biraz düş gibi biriydi. Ergenlik yıllarımda babası, hayranlık duyulan, çekinilen, yakışıklı, güçlü bir adamdı. Lise yıllarımda o, kişiliğimi kanıtlamak duygusuyla kafa tuttuğum; sevmek, acımak, karşı koymak ya da sığınmak duyguları arasında bocaladığım zamanlarda bana hep sabırla karşılık veren bir insandı. Onun altmışlı, benim otuzlu yıllarımızda babam, yaşlanmakta olan, kendisi için kaygı duyduğum bir yakınımdı. Annemle kişilikleri sanki özdeşleşmiş, başlıca kaygıları, evlatlarının mutluluğu olan tek bir kişi olmuşlardı.

Bu parçanın bütününde yazar, kendisiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Babasına duyduğu kırılganlığın nedenlerini
- B) Babasına bakış açısındaki değişimleri
- C) Anne ve babasıyla yakınlaşmasının nedenlerini
- D) Olgunlaşmasında anne ve babasının rolünü
- E) Kendisini ailesine bağlayan değişik etkenleri

32. Tüm tanımlar, tanımlanan şeyin bir yanını eksik bırakır. Kirliliği tanımlamaya kalksak, mutlaka o tanımın da eksik bir yanı olacaktır. Çünkü kirlilik göreceli bir şey. Birine göre temiz ya da az kirlili olan şey, bir başkasına göre çok kirlili sayılabilir. Bu durum dil için de geçerli. Bazı kişiler dilimizin Doğu ve Batı dilleri tarafından kuşatılmasını doğal karşılayıp bundan hoşnut olurken bazıları bundan rahatsızlık duymaktadır. Çevremizi gözlemlediğimizde bunu açıkça görebiliriz. Konuşurken, yazarken dilini artırmak için özen gösterenler yanında, konuştuklarını, yazdıklarını pek çok yabancı sözcükle süslemeyi hüner sananlar az mı?

Bu parçadaki yakınma, özellikle aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?

- A) Kavramları tanımlamanın önemine
- B) Kirlenmeyi önlemenin olanaksız olduğuna
- C) Dillerin birbirleriyle etkileşim içinde olduğuna
- D) Bazı kişilerin, Türkçeyi kullanırken yabancı dillerin etkisinde kaldığına
- E) Dildeki kirlenmenin eğitim yetersizliğinden kaynaklandığına

33. Yazar, kitaplarını okuyan çocukların yaşama ilişkin sorunlarla doğrudan doğruya karşılaşmasını istemez. Ancak, çocukların bu konularda bilinçlenmesini ve eleştirel bir bakış kazanmasını amaçlar. Başka bir deyişle, çağdaş dünyanın sorunlarını masalsı bir biçimde çocuğun dünyasına taşıyarak çocuğu, çağdaş yaşamın vazgeçilmez koşulu olan eleştirel düşünmeye hazırlar. Bu özelliği nedeniyle yetişkinler de onun kitaplarını büyük bir ilgiyle okurlar.

Bu parçaya göre, sözü edilen yazarın kitaplarının, büyüklerle çekici gelen yanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olayları ve durumları, doğru ve yanlış yönleriyle birlikte düşündürmeyi amaçlaması
- B) Sorunları, dolaylı bir biçimde çocuklara sezdirmesi
- C) Çocukları, okumaya yönlendirmek amacıyla masalsı bir anlatımı yeğlemesi
- D) Sorunları çözüm yollarıyla birlikte vermesi
- E) Çocuğun dünyasına yenilikler getirerek onun dünyasını zenginleştirilmesi

34. Bir sanatçının ilk kitabının ortaya çıkması, gerçekten çok hoş bir duygu. Hangi sanatçı vardır ki kitabını vitrinlerde görünce içi titremesin, duygulanmasın? Bunu anlatmak oldukça zor. Sonra bu duygulanma yalnızca ilk kitap için mi geçerli? Yoksa yeni çıkan ya da çıkacak olan bütün kitaplar için de mi böyle? Bilemiyorum. Ama şu gerçeği çok iyi biliyorum: İnsanın içinde uyanan bu coşku, kişiyi yeni yapıtlar hazırlamaya çağırıyor. Hatta yeni yapıtlar için zorlayıcı bir güç niteliği kazanıyor.

Sanatçının bu sözlerle yansıttıklarına dayanarak aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Her sanatçı ilk kitabıyla okurlarını etkilemek ister.
- B) Yazarların başarılı bir çizgi tutturmasında ilk kitaplarının büyük bir payı vardır.
- C) İlk kitapların yazılması ve yayımlanması, sonrakilerden daha zordur.
- D) Sanatçı, her kitabının yayımlanışında aynı ölçüde mutlu olur.
- E) İlk kitapların sanatçılarda uyandırdığı duygu, onları yenilerini yazmaya özendirir.

35. Sanatçının yaratma gücüne sınır çizilemez. Kimi çayları, ırmakları kurutur; kimisi de bir damla sudan okyanuslar yaratır. Bu sanatçımız da dizeleriyle tek bir yapraktan koskoca bir orman yaratmış. Gerçek imge dediğimiz şey de bu değil midir? Şairin yakaladığı bir ışık; sonra da bütününü yapıtının yarattığı bir farklılık...

Bu parçadan, sanatçılarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilgili ve görgülü olduklarına
- B) Dış dünyayı düş güçleriyle yeniden biçimlendirdiklerine
- C) Yararlanacakları kaynakları özenle seçtiklerine
- D) Olayları ve durumları abartarak verdiklerine
- E) Davranışlarını duygularının yönettiğine

36. Yenilgiyi daha baştan kabul eden insanlar hiçbir zaman zafere kavuşamazlar. Her yeni gün, bizleri birtakım güçlüklerle karşı karşıya getirir. Bunları yenebilme, öncelikle onları yenebileceğimizi düşünmeye bağlıdır. Hiçbir yetkin doktor, hastasının iyileşmeyeceğini kabul etmez. Ümidi olmasa bile elinden gelen her şeyi yapar, en son dakikaya kadar her türlü çabayı gösterir.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sorunlara, onların üstesinden gelebileceğimiz umuduyla yaklaşmalıyız.
- B) Yaşam, güçlükler ve sıkıntılarla doludur.
- C) Zorluklarla karşılaşmak kişilerin dayanma gücünü artırır.
- D) Her iş ya da mesleğin savaşmayı gerektiren tehlikeleri vardır.
- E) İşini seven kişi, onda başarı gösterir.

37. Öykülerimi okuyanlar çok iyi bilirler. Ben kişilerin çoğunu gerçek hayattan seçerim. Bunlar çok yakından bildiğim, tanıdığım kişilerdir. Geçen gün, "Koşucu" adlı öykümde işlediğim koşucuyla karşılaştım. Şuradan buradan konuştuk. Ona baktım, içimden dedim ki: "Bu benim öykümdeki koşucu değil. Benimkisi çok farklı."

Yazarın, öyküsünde işlediği kahramanla ilgili bu sözlerinden aşağıdakilerin hangisine varılabilir?

- A) Öyküye kahraman olarak seçilen kişilerin davranışları zaman içinde değişebilir.
- B) Kişilerle ilgili kimi gerçekler, sonradan fark edilebilir.
- C) Gerçek yaşamdaki kişiler, öykü kişisine dönüşürken değişir.
- D) Öykücünün, gerçek yaşamdaki kişileri algılamada belirli bir ölçütü yoktur.
- E) Gerçeklik ölçütü, duruma ve zamana göre değişiklik gösterir.

38. Gençken öfkeli, sert, kavgacı; bir o kadar da yaşama sevinciyle dolu, şakacı, güleç biri. Sonra yılların getirdiği değişiklikler, yıpranmalar, yaşlanma... Gittikçe daha az sevinç, daha az öfke, daha çok hüznün... Delice sevgiler, delice kızgınlıklar, tutkularla geçmiş bir ömrün deneyimini sözcüklerde, dizelerde damıtmak için, gece gündüz sürdürülen yoğun bir çalışma... Bugün babamı düşündüğümde, Caddebostan'daki evin bir köşesine yerleştirdiği küçük, gösterişsiz bir masada, sabahın erken saatlerinden başlayarak çalışan bir adam geliyor gözlerimin önüne.

Bu parçada, sözü edilen kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bir dost çevresine girmekten kaçındığına
- B) Kişisel özelliklerinde karşıtlıklar bulunduğuna
- C) Yaşadıklarını şiirlerine yansıttığına
- D) Yaşlandıkça kimi özelliklerinin değiştiğine
- E) Zamanının büyük bölümünü çalışarak geçirdiğine

39. Türkiye'de büyük kentlerin dillerinin incelenmesi, bugün konuşulan Türkçenin kullanımı açısından karşımıza çok değişik olgular çıkaracaktır. Çünkü kentlerin toplumsal yapılarında büyük değişiklikler olmuştur. Günümüzde Anadolu ağzlarının kendilerine özgü nitelikleri bütünüyle korudukları söylenemeyeceği gibi, İstanbul'da konuşulan Türkçenin de artık saf bir İstanbul ağzı olduğu söylenemez. Tam tersine Türkçenin kullanımında öteden beri temel alınan bu ağzı konuşanların sayısı, yok denecek ölçüde azalmıştır. İstanbul ağzı gibi, bugün konuşulan Türkçe de bölgesel kullanımların sızması sonucunda birtakım değişikliklere uğramıştır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Konuşulan Türkçedeki değişimin nedenlerine
- B) Anadolu ağzlarının zaman içinde değiştiğine
- C) Büyük kentlerde konuşulan Türkçenin değişik nedenlerle yeniden biçimlendiğine
- D) Bölgesel ağzların günümüz Türkçesini zenginleştirdiğine
- E) Toplumsal yapıdaki değişimlerin bugün konuşulan Türkçeyi de etkilediğine

40. Denemenin, büyük savlar içermeyen bir tür olduğunu düşünüyorum. Duyguya, sezgiye, birikime, akla dayanan demokratik bir tartışma ortamı yaratır deneme. Denemelerde söylenenlerin, bilimsel yapıtlarda olduğu gibi deneylerle, bulgularla kanıtlanmış olması da gerekmiyor. Deneme, yazmadan edilemeyen anlardaki iç dökmelerdir bir bakıma.

Bu parçada denemeyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Denemenin belirli bir işlevi olduğuna
- B) Doğruluğu tartışılabilir düşüncelere yer verdiğine
- C) Nesnel bir tutum gerektirdiğine
- D) Duygularla beslenen bir yanının olduğuna
- E) Anlatma gereksinmesinin ürünü olduğuna

41. Bir kuruluşun açtığı roman yarışmasında jüri üyesiydim. Dosyalar dolusu yarışma metniyle boğuşu-yordum. Acemice yazılmış, özelliiksiz metinlerdi bunların çoğu. İlk romanıyla ünlü bir yazar oluvermenin düşleri gizliydi bu dosyalarda. Bunları değerlendirirken bir dosya özellikle dikkatimi çekti. Zevkle okumaya başladım. Ötekilerden çok farklı bir yapısı vardı. Çağdaş edebiyatı tanıyan, dile egemen bir yazarın ürünüydü bu dosya.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Jüri üyeliğinin yorucu yönlerinin bulunduğu
- B) Yarışmaya katılan yapıtlardan çoğunun nitelikli olmadığına
- C) Yarışmaya katılanların çokluğuna
- D) Düzeyli bir metnin ilgiyle okunabildiğine
- E) Yazarların tanınmasında yarışmaların önemine

42. Onun öykülerinde ... Evlerde lambalı radyolar, gramofonlar, taş plaklar çalınır. Mahalle aralarında çocuklar oyun oynarlar. Cambazhaneler kurulur; yazlık bahçe sinemalarında kovboy filmleri izlenir. Mahalle camisinin bahçesinde oğlak otlatılır. Ana caddelerden tramvaylar geçer; ağzındaki sigarasıyla yalnız bir adam parkta dolaşır; Haydarpaşa Garında köylüler trenden inerler omuzlarında torbalarıyla.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?

- A) o dönemin eğlence hayatını bütünüyle tanıma fırsatı bulursunuz.
- B) 1940'lı, 50'li yılların yaşamından görüntüler yakalarsınız
- C) geçmiş yaşamın sıkıntılarını bütün ağırlığıyla duyarsınız
- D) birbirini seven insanların ilişkilerindeki sıcaklığı hissedersiniz.
- E) bugünün yaşamından izler görürsünüz.

1	C	16	D	31	B
2	D	17	C	32	D
3	D	18	D	33	A
4	B	19	B	34	E
5	C	20	A	35	B
6	A	21	E	36	A
7	E	22	C	37	C
8	C	23	E	38	A
9	A	24	B	39	D
10	B	25	A	40	C
11	E	26	C	41	E
12	C	27	D	42	B
13	B	28	A	43	E
14	D	29	E	44	A
15	D	30	C		

43. Bir vapur yanaşıyor. Eminönü'ndeki vapur iskelesine. Martılar ona çığlıklarıyla eşlik ediyor. Günün ilk ışıklarıyla birlikte insanlar birer ikişer dolduruyorlar kaldırımları. Yol kenarındaki taksiler, gecenin yorgunluğunu atıyor. Caminin avlusunda güvercinler... Galata köprüsündeki emektar kahvede sabah çayları içiliyor; buharlar yükseliyor bardaklardan, pencereden içeriye dolan güneşle birlikte. Ah, bir de bu deniz kokusu...

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Nesnelere, insanlara özgü nitelikler yükleme
- B) Betimleyici bir yol izleme
- C) Çeşitli duyulara seslenme
- D) Gözlem gücüyle ayrıntılar seçme
- E) Örneklerden ve karşılaştırmalardan yararlanma

44. Sofraya hep birlikte otururduk. Tahtadan, yuvarlak bir yer sofrasına, ayaklarımızı altımıza alıp yan oturarak yaklaşırdık. Sofra örtüsünü dizlerimizin üzerine çekerdik. Babam bağdaş kurarak baş köşede otururdu. Beni sağına, kız kardeşimi de soluna alırdı. Karşısında annem otururdu. Babam, yemeğe başlamadan içimizden biri yanılıp da yemeğe uzanacak olursa, hiç acımadan kaşığının tersini, uzanan elin sırtına indirirdi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?

- A) Betimleme – öyküleme
- B) Öyküleme – örnek verme
- C) Betimleme – açıklama
- D) Açıklama – öyküleme
- E) Açıklama – örnek verme